

Poskytování dat a znalostí pro dosažení evropských
cílů v oblasti životního prostředí a klimatu

Strategie EEA a sítě Eionet na období 2021–2030

Grafický návrh obálky: PomilioBlumm
Fotografie na obálce: PomilioBlumm
Grafická úprava: PomilioBlumm – EEA

Právní upozornění

Obsah této publikace nemusí nutně odrážet oficiální stanoviska Evropské komise nebo jiných orgánů Evropské unie. Evropská agentura pro životní prostředí, ani jakákoli osoba či společnost jednáající jejím jménem nenesou odpovědnost za případné použití informací uvedených v této publikaci.

Upozornění k ochraně autorských práv

© Evropská agentura pro životní prostředí, 2021
Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.
Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2021

Více informací o Evropské unii naleznete na webové stránce <http://europa.eu>.

ISBN 978-92-9480-360-3
doi: 10.2800/92395

O EEA a síti Eionet

Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) je jednou z agentur Evropské unie. Naším úkolem je poskytovat kvalitní a nezávislé informace o životním prostředí a klimatu. Nařízení, kterým se zřizuje EEA, bylo Evropskou unií přijato v roce 1990. Agentura zahájila svou činnost v Kodani v roce 1994. Uvedeným nařízením byla zřízena také Evropská informační a pozorovací síť pro životní prostředí (Eionet). Eionet je sítí partnerství mezi EEA a jejími členskými a spolupracujícími zeměmi. Eionet zahrnuje také evropská tematická centra – konsorcia evropských organizací s odbornými znalostmi v konkrétních otázkách týkajících se životního prostředí, která podporují členské státy EEA a Eionet.

V rámci podpory tvorby politiky v Evropě úzce spolupracujeme s národními i evropskými orgány, především s Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou Evropské unie.

eea.europa.eu/about-us

Evropská agentura pro životní prostředí
Kongens Nytorv 6
1050 Copehagen K
Dánsko

Tel.: +45 33 36 71 00
Webové stránky: eea.europa.eu/cs

Poskytování dat a znalostí pro dosažení evropských
cílů v oblasti životního prostředí a klimatu

Strategie EEA a sítě Eionet na období 2021–2030

Tento dokument představuje vizi a strategické cíle, které budou utvářet práci Evropské agentury pro životní prostředí a Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí v následujících desetiletích. Práce bude probíhat v pěti oblastech činnosti, které jsou popsány v tomto dokumentu. Podrobnější informace o konkrétních činnostech budou uvedeny v jednotných programových dokumentech.

Evropská agentura pro životní prostředí a Evropská informační a pozorovací síť pro životní prostředí

Poskytování poznatků o evropském životním prostředí a klimatu, které jsou založeny na ověřených datech

O nás

Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) a Evropská informační a pozorovací síť pro životní prostředí (Eionet) poskytují již od roku 1994 evropským občanům a politickým představitelům data a informace o životním prostředí a klimatu. Naše rozsáhlá síť v současnosti spojuje stovky institucí ze 38 členských a spolupracujících zemí.

Znalostní základna, kterou jsme společně vytvořili, je rozsáhlá: od sdílení naměřených dat o kvalitě ovzduší v celé Evropě v téměř reálném čase až po zaznamenávání trendů a prognóz emisí skleníkových plynů, poskytování družicových dat o krajinném pokryvu a tvorbu integrovaných hodnocení stavu evropského životního prostředí a klimatu.

Proč jsou EEA a síť Eionet jedinečné?

- **Síť zaměřená na poskytování přidané hodnoty:** propojení institucí v celé Evropě umožňující srovnávání, budování kapacit, zefektivnění, jakož i sdílení dobré praxe.
- **Datová infrastruktura:** inovativní infrastruktura elektronického reportování pro národní i mezinárodní toky dat, kterou podporují procesy zajištění kvality.
- **Znalosti založené na datech:** zahrnující hodnocení, indikátory a analýzy plnění cílů za využití co nejširšího a nejaktuálnějšího souboru dat o životním prostředí a klimatu.
- **Podpora politiky:** kvalitní znalostní základna, která je založena na úzké spolupráci s politickými představiteli v celé Evropě a na přispívání ke klíčovým celosvětovým procesům.
- **Analytické odborné znalosti:** odborná kapacita, pomocí které lze hodnotit pokrok, výhledy, hybné síly změn a potenciální politické reakce, a která pokrývá široké spektrum otázek týkajících se životního prostředí a klimatu.

Reakce na budoucí výzvy

Zvyšování odolnosti vyžaduje ambiciózní politiky, které jsou podpořeny využitelnými poznatky

V následujícím desetiletí bude Evropa muset řešit naléhavé výzvy v oblasti životního prostředí a klimatu. Současně však bude muset podporovat oživení po ekonomických a sociálních dopadech pandemie COVID-19. Zelená dohoda pro Evropu a s ní spojená zelená stimulační opatření dokládají ambice Evropské unie a evropských zemí postavit se těmto výzvám, jelikož stanovují dlouhodobé cíle zahrnující konkrétní úkoly a zavádějí nové finanční nástroje.

Zpráva EEA „Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020“ (SOER 2020) vyzvala k systémové reakci na výzvy týkající se životního prostředí a klimatu prostřednictvím činností v několika oblastech. Pro dosažení značných zlepšení je zásadní implementace stávajících politik v oblasti životního prostředí a klimatu v plném rozsahu. Nákladově efektivní a spravedlivé transformaci k udržitelnosti napomůže také úplné začlenění udržitelných cílů do sociálně-ekonomických opatření. Dále je nutné, aby Evropa vytvořila podmínky pro udržitelnější životní styl. V této souvislosti je potřeba zvýšit povědomí veřejnosti o dopadech spotřeby, stejně tak i více zapojit podniky do podpory požadované transformace. Řady cílů nikdy nedosáhneme bez koordinovaného celosvětového úsilí, bude proto potřeba, aby Evropa využila svůj vliv i v sousedních zemích a na celosvětové úrovni.

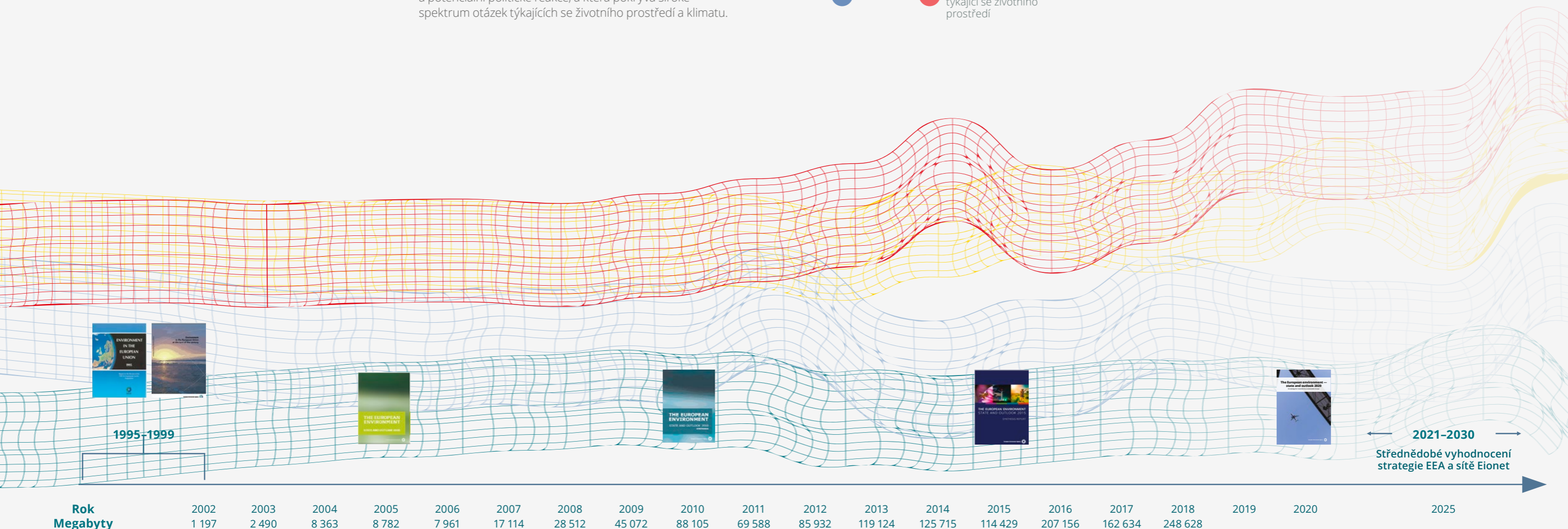
Rozhodnutí, která učiní političtí představitelé, podniky a občané v průběhu následujících deseti let, budou určující pro to, kdy a jak Evropa svých cílů dosáhne. Strategie EEA a sítě Eionet na období 2021–2030 bude tato rozhodnutí podporovat tím, že poskytne využitelné poznatky o trendech, výhledech a řešeních pro udržitelnou Evropu.

Velké množství dat

- Ovzduší a klima
- Udržitelnost a dobré životní podmínky
- Příroda
- Více než jedno téma týkající se životního prostředí

Pokud se na rok 2002 budeme dívat jako na výchozí bod (rok zavedení platformy Reportnet), ukazuje tento graf stálý růst objemu dat získaných ve čtyřech oblastech životního prostředí.

V současnosti pracujeme s objemem dat, který je 250krát větší než v roce 2002.

Strategie EEA a sítě Eionet na období 2021–2030

Poskytování dat a znalostí pro dosažení evropských cílů v oblasti životního prostředí a klimatu

Čeho chceme dosáhnout: Vize do roku 2030

EEA a síť Eionet umožní transformaci k udržitelné Evropě tím, že poskytnou důvěryhodné a využitelné znalosti pro informované rozhodování o prioritách a řešeních, které jsou v souladu s cíli evropské politiky.

Dosah nad rámec členů sítě Eionet

Cíle Zelené dohody pro Evropu vyžadují, aby Evropa na celosvětové úrovni spolupracovala se svými sousedy a partnery. Budeme mobilizovat odborné znalosti a zdroje, abychom tyto cíle podpořili především v zemích západního Balkánu a v bezprostředním sousedství Evropy.

Životní prostředí v Evropě a ambice klimatické politiky

Hlavním úkolem dneška je řešit problémy v oblasti životního prostředí a klimatu. Abychom dosáhli udržitelné budoucnosti, vyzývají politické iniciativy, včetně Zelené dohody pro Evropu, k přijetí opatření v rámci těchto cílů:

- zastavit úbytek biologické rozmanitosti a obnovit ekosystémy,
- dosáhnout nulových čistých emisí skleníkových plynů do roku 2050 a odolnosti vůči změně klimatu,
- dosáhnout životního prostředí bez toxických látek díky cíli nulového znečištění,
- dosáhnout vyšší efektivity využívání zdrojů pomocí oběhového hospodářství,
- začlenit principy trvalé udržitelnosti do všech politik EU.

V rámci těchto klíčových evropských politik a implementace 8. akčního programu pro životní prostředí bude EEA hrát zásadní roli při přijímání opatření v oblasti životního prostředí a klimatu.

Stejně tak budeme podporovat celosvětové úsilí, a to včetně Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a Cílů udržitelného rozvoje.

Jak budeme pracovat: strategické cíle (SC)

SC1 Podpora implementace politiky a transformace k udržitelnosti

Budeme získávat znalosti založené na důkazech, abychom podpořili implementaci politik a rozvoj nových iniciativ, čímž urychlíme a zintenzivníme transformaci k udržitelnosti.

SC4 Využívání dat, technologií a digitalizace v plném rozsahu

Budeme využívat digitalizaci, včetně nových technologií, velkých dat, umělé inteligence a pozorování Země, které doplní a potenciálně i nahradí zavedené zdroje dat a budou tak lépe podporovat rozhodovací procesy.

SC2 Poskytování aktuálních dat k řešení problémů v oblasti udržitelnosti

Budeme poskytovat cílené podklady za účelem podpory politické a veřejné diskuse a budeme organizovat a sdělovat poznatky o dopadech opatření, včetně inovativních řešení společenských výzev.

SC5 Zajištění zdrojů pro společné cíle

Budeme rozvíjet strukturu, odborné znalosti a kapacity v celé síti, aby odpovídaly vyvíjejícím se potřebám, a zajišťovat a diverzifikovat zdroje, které k dosažení společné vize potřebujeme.

SC3 Budování silnějších sítí a partnerství

Budeme posilovat svou síť prostřednictvím aktivnějšího zapojení na úrovni jednotlivých zemí a spolupráce s ostatními předními organizacemi, abychom zjednodušili sdílení poznatků a odborných znalostí.

Co budeme dělat: oblasti činnosti

Poskytneme využitelné znalosti v pěti oblastech činnosti. Evropské výrobní sektory (včetně zemědělství, lesnictví, rybolovu a průmyslu), stejně jako další systémy výroby a spotřeby (energetika, mobilita, potraviny a budovy) budou popsány v kontextu vývoje v těchto oblastech:

Biologická rozmanitost a ekosystémy

Jelikož čelíme postupnému úbytku biologické rozmanitosti a zhoršujícímu se stavu ekosystémů, usiluje Evropa o navrácení přírody zpět do našich životů. Tuto transformaci budeme monitorovat a podporovat implementací a hodnocením opatření v této oblasti, včetně rozvoje přírodních blížkových řešení.

Oběhové hospodářství a využívání zdrojů

Budeme monitorovat pokrok evropské transformace k oběhovému hospodářství a z něj vyplývající přínosy v oblasti životního prostředí a klimatu. Budeme hodnotit evropské úsilí o snížení dopadů spotřeby společnosti a produkce surovin, výrobků, služeb a odpadu.

Zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně

Změna klimatu probíhá nyní a bude pokračovat i v dalších desetiletích. Evropa si klade za cíl dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a stát se v oblasti změny klimatu odolnější a méně zranitelnou. Tuto transformaci budeme monitorovat a budeme podporovat rozvoj, implementaci a hodnocení opatření v této oblasti.

Trendy, výhledy a reakce v oblasti udržitelnosti

Svých ambiciózních cílů můžeme dosáhnout, pokud budeme podporovat zásadní změny životního stylu a vzorců výroby a spotřeby, které podněcují neudržitelné trendy. Budeme hodnotit trendy a výhledy, pokud jde o naplňování environmentálních priorit, hospodářská odvětví, systémy a politiky v oblasti životního prostředí. Budeme zapojovat nové aktéry do inovací a jiných opatření, které jsou nezbytné k dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu.

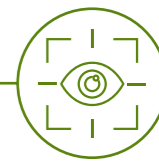

Lidské zdraví a životní prostředí

Budeme hodnotit, jaké dopady mají látky znečišťující životní prostředí a měnící se evropské klima na lidské zdraví, a zlepšovat své porozumění sociálním a demografickým faktorům, které ovlivňují expozici a zranitelnost evropských občanů vůči těmto faktorům. Budeme podporovat cíl nulového znečištění a implementaci s ním souvisejících evropských a národních opatření.

VIZE

Vize EEA a síť Eionet do roku 2030

Umožnit transformaci k udržitelné Evropě tím, že poskytneme důvěryhodné a využitelné znalosti pro informované rozhodování o prioritách a řešeních v oblasti životního prostředí a klimatu

Společná vize udržitelné Evropy

Naše vize je umožnit transformaci k udržitelné Evropě tím, že poskytneme důvěryhodné a využitelné znalosti pro informované rozhodování o prioritách a řešeních v oblasti životního prostředí a klimatu, které jsou v souladu s cíli evropské politiky.

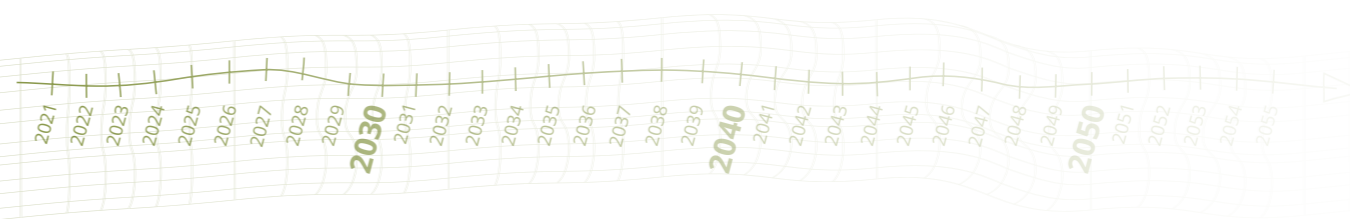
EEA a síť Eionet společně na úrovni jednotlivých zemí i na úrovni celé Evropské unie vytvoří hlavní síť pro poznatky v oblasti životního prostředí a klimatu, které jsou důležité pro politiku.

Naše poslání

Naším posláním je vyhodnocovat data a informace, poskytovat relevantní a včasné poznatky o plnění cílů v oblasti životního prostředí a klimatu a požadované transformaci v rámci společnosti, jakož i zajistit průběžné monitorování úplné implementace příslušných politik v oblasti životního prostředí a klimatu.

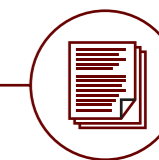
Uvědomujeme si, že evropských ambiciózních cílů v oblasti životního prostředí a klimatu dosáhneme pomocí řady rozhodnutí a navzájem propojených alternativ na různých úrovních – evropské, regionální, národní a lokální, a budeme trvat na spolupráci s klíčovými partnery a jinými organizacemi. V rámci realizace pracovních programů budeme úzce spolupracovat s jinými poskytovateli znalostí.

Abychom dosáhli ještě většího dopadu našich aktivit, budeme se dále soustředit na cílenou a včasnou komunikaci tak, abychom zajistili široký dosah u tvůrců politik i u veřejnosti.

STRATEGICKÝ CÍL 1

Podpora implementace politiky a transformace k udržitelnosti

Budeme získávat znalosti, které jsou založeny na důkazech, s cílem podpořit implementaci politik a rozvoj politik nových, čímž urychlíme a zintenzivníme transformaci k udržitelnosti

Naše znalosti, které se zakládají na nejnovějších vědeckých poznatcích a kvalitních validovaných datech, pomohou Evropě – Evropské unii, jejím členským státům a ostatním členským a spolupracujícím zemím EEA – dosáhnout politických cílů, a to včetně cílů stanovených Zelenou dohodou pro Evropu, 8. akčním programem pro životní prostředí a globálními závazky.

Evropská agentura pro životní prostředí a Evropská informační a pozorovací síť pro životní prostředí budou:

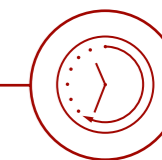
- vytvářet znalosti, které usnadní implementaci politiky, a budou podporovat vývoj nových iniciativ, které mohou urychlit a zintenzivnit transformaci k udržitelnosti,
- dále rozvíjet a využívat širokou škálu vysoce kvalitních datových souborů s dlouhými časovými řadami a podporovat široké spektrum politik v oblasti životního prostředí a klimatu,
- zajišťovat využití nejlepších dostupných vědeckých metod prostřednictvím zapojení vědeckého výboru EEA a širší vědecké komunity,
- rozvíjet a sdílet znalosti o klíčových výzvách a řešeních v oblasti udržitelnosti napříč všemi systémy energetiky, mobility, potravin a zastavěného prostředí,
- řešit rozsáhlejší výzvy a příležitosti v rámci transformace k udržitelnosti, a to jak na evropské úrovni, tak na úrovni jednotlivých zemí, včetně iniciátorů změn, jako jsou finanční sektor a města,
- posilovat schopnost přispívat k hodnocení opatření.

Prioritou této strategie je podpora využití znalostí o životním prostředí a klimatu při ekonomickém a územním plánování a v politikách sociální soudržnosti – včetně hlubších poznatků evropské globální dynamiky a jejich důsledků pro implementaci politiky v celé Evropě.

V průběhu let 2021–2030 budeme také díky lepším znalostem, například o klíčových trendech a indikátorech, nákladově efektivních postupech a potenciálu pro širší využití sociálních inovací, podporovat příslušné politické procesy EU, jako jsou evropský semestr a hodnocení implementace opatření v oblasti životního prostředí, abychom dosáhli cílů v oblasti udržitelnosti.

STRATEGICKÝ CÍL 2

Poskytování včasných podkladů k řešení výzev v oblasti udržitelnosti

Budeme poskytovat cílené podklady za účelem podpory politické a veřejné diskuse a budeme organizovat a sdělovat poznatky o opatřeních, včetně inovativních řešení společenských výzev

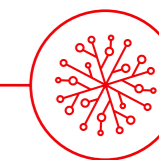
Dopad a vliv znalostí EEA a sítě Eionet budou záležet na naší schopnosti a dovednosti začlenit tyto informace do příslušných veřejných a politických debat, a to správnou formou a ve správný čas. Abychom uspěli, budeme:

- zlepšovat schopnost monitoringu a identifikovat nově se objevující problémy a rychle mobilizovat příslušné znalosti naší sítě nebo ostatních partnerů,
- posilovat schopnost okamžité reakce na žádosti o poskytnutí informací ze strany politických představitelů,
- sdílet inovativní řešení využitá v evropských zemích na různých správních úrovních,
- rozvíjet a poskytovat své znalosti politickým představitelům a veřejnosti takovou formou, která je nejvhodnější pro jejich potřeby, a podporovat tak jejich širší přijetí a využití při rozhodování,
- neustále rozvíjet způsoby komunikace a komunikační kanály a nástroje, abychom zajistili, že naše poznatky jsou pochopitelné, dostupné a dosažitelné pro všechny; přičemž budeme posilovat schopnost aktivně spolupracovat s občany.

Výzkumní pracovníci, odborníci, političtí činitelé, finanční subjekty, města a organizace občanské společnosti budou spolupracovat prostřednictvím aktivní účasti na transformačních procesech.

STRATEGICKÝ CÍL 3

Budování silnějších sítí a partnerství

Budeme posilovat svou síť prostřednictvím aktivnějšího zapojení na úrovni jednotlivých zemí a spolupráce s ostatními předními organizacemi, abychom zjednodušili sdílení poznatků a odborných znalostí

EEA a síť Eionet sdružují stovky organizací – evropské orgány, veřejné orgány a výzkumné instituce z celé Evropy. Naše síť zahrnuje všechny členské státy EU, země, jež se na proces přistoupení k EU připravují, jakož i řadu zemí, které členy EU nejsou.

Tvoříme jedinečnou síť znalostí, která propojuje spolehlivá data a analytické a vědecké odborné znalosti s evropskými, a v některých případech i celosvětovými politickými postupy. To nám umožňuje provádět integrovaná hodnocení, která se týkají nejširší škály témat a opírají se o spolehlivá data a odborné znalosti.

Abychom poskytovali znalosti, které Evropa potřebuje k dosažení svých cílů v oblasti udržitelnosti:

- přeměníme se ve flexibilnější a inovativnější síť znalostí, která expertizu na úrovni jednotlivých zemí propojuje na evropskou úroveň,
- budeme podporovat aktivnější zapojení na úrovni jednotlivých zemí prostřednictvím činností, do kterých je zapojena veřejnost a nejrůznější orgány a organizace,
- na našich aktivitách budeme spolupracovat s ostatními předními sítěmi, jako je například Síť agentur pro ochranu životního prostředí, a se zpravodajskými a vědeckými sítěmi a sdruženími,
- budeme vyhledávat a sdílet znalosti na evropské úrovni, abychom zajistili, že evropské investice do výzkumu a inovací budou využity v plném rozsahu,
- identifikujeme slabá místa ve znalostech a podnikneme společné kroky s příslušnými partnery, včetně agentur EU, jako jsou například Evropská agentura pro chemické látky, Evropský úřad pro bezpečnost potravin a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí, abychom tyto nedostatky pomohli řešit,
- budeme dále posilovat spolupráci s mezinárodními institucemi, včetně orgánů a úmluv Organizace spojených národů, pokud jde o klíčové regionální a celosvětové povinné reportování a témata společného zájmu.

STRATEGICKÝ CÍL 4

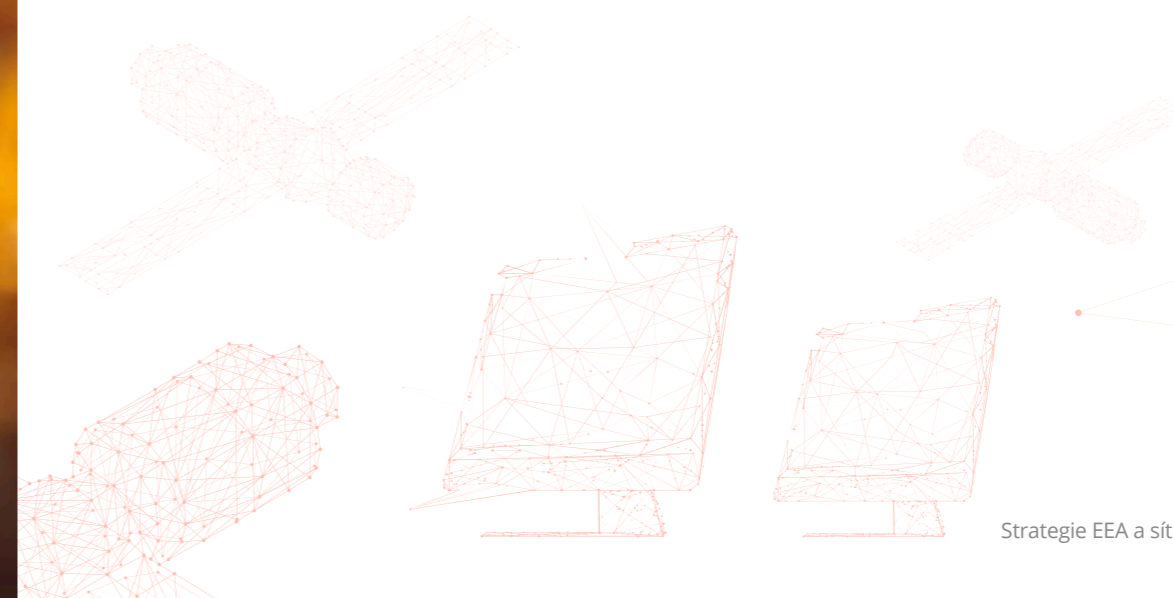
Využívání dat, technologií a digitalizace v plném rozsahu

V zájmu lepšího poskytování informací budeme podporovat implementaci a další rozvoj evropské politické agendy za využití evropské strategie pro data a digitální agendy, potenciálu big data, umělé inteligence a pozorování Země

Digitální technologie, výpočetní schopnosti a data z nových zdrojů a z pozorování Země se v posledním desetiletí vyvíjely nevídaným tempem. Tento vývoj představuje nové možnosti, jakož i nové výzvy. Nové toky dat na více územních úrovních jsou stále častěji začleňovány do zavedených zdrojů dat, propojovány se sociálně-ekonomickými proměnnými a spojovány s družicovými daty v téměř reálném čase a s pozemními pozorováními (*in-situ*).

Jelikož očekáváme, že tato datová revoluce a digitalizace bude pokračovat i v příštím desetiletí, chceme zlepšit svou práci s daty a znalostmi tím, že:

- zintenzivníme sdílení dat a automatizaci a zefektivníme monitorování a reportování v rámci sítě,
- zajistíme, aby všechna naše data, například data předního evropského datového centra pro životní prostředí, byla dohledatelná, interoperabilní, přístupná a znovu použitelná,
- budeme využívat veškerý potenciál datových a informačních služeb programu Copernicus, citizen science, big data a umělé inteligence,
- zlepšíme včasnost, srovnatelnost, podrobnost a integraci dat, včetně potenciálu pro srovnávání,
- zajistíme neustálé inovace podporované daty se zaměřením na pokrok v oblasti vytěžování dat, analýzy, geografických informačních systémů, vizualizace dat a modelování pro pravidelné aktualizace indikátorů,
- zjednodušíme a zefektivníme výměnu odborných znalostí a technickou podporu, což jsou aspekty nezbytné pro implementaci stávajících politik,
- prozkoumáme a případně vyhodnotíme vzájemné souvislosti mezi digitalizací a udržitelností životního prostředí a sociální udržitelností.

STRATEGICKÝ CÍL 5

Zajištění zdrojů pro společné cíle

Budeme rozvíjet struktury, odborné znalosti a kapacity v celé síti, aby odpovídaly rozličným a vyvíjejícím se potřebám znalostí, a zajišťovat a diverzifikovat zdroje, které jsou potřebné k dosažení společné vize

Neustálý vývoj v oblasti znalostí, technologií, komunikace a řídicích postupů vyžaduje, aby organizace a sítě přizpůsobovaly a inovovaly stávající struktury a nástroje a aby investovaly do nových oblastí.

Abychom stáli v čele tohoto vývoje a dosáhli společných cílů:

- budeme podporovat zapojení špičkových talentů a budeme investovat do svých zaměstnanců s cílem rozvíjet a udržovat dovednosti a odborné znalosti, které jsou potřebné k uskutečnění této vize,
- zajistíme řízenou diverzifikaci finančních zdrojů EEA, zároveň však zachováme institucionální roli a nezávislost agentury,
- budeme usilovat o financování využití veškerého potenciálu dat z programu Copernicus, a to prostřednictvím navazování pevných vztahů s dalšími klíčovými aktéry, kteří zajišťují rostoucí toky dat pro tvůrce politik,
- budeme rozšiřovat účast EEA a sítě Eionet na příslušných výzkumných projektech EU, čímž posílíme svoji roli na rozhraní vědy a politiky,
- prozkoumáme možnosti financování prostřednictvím finančních nástrojů EU, abychom své síti umožnili snadnější implementaci politik tam, kde je to nutné, a podpořili komunity odborníků,
- budeme posilovat kapacity v členských a spolupracujících zemích, abychom zajistili, že naše síť bude schopná flexibilně reagovat na měnící se potřeby a požadavky,
- budeme podporovat rozvoj odborných dovedností a inovací prostřednictvím strukturovaných mechanismů, jako je například projekt EEAcademy,
- budeme podporovat odborné znalosti a požadavky spojené s úplnou implementací politik a právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a klimatu na západním Balkáně.

Abychom dosáhli transformace k udržitelnosti, bude nutné, aby všechny politické oblasti a úrovně správy spolupracovaly v zájmu podněcování celospolečenských změn a opatření. To předpokládá konzistentní využití různých oblastí politiky, od výzkumu a inovací, hospodářství, průmyslu, hospodářské soutěže a obchodu až po zaměstnanost, vzdělávání a sociální zabezpečení.

Oblasti činnosti

Každý z pěti strategických cílů bude realizován prostřednictvím všech čtyř oblastí činnosti.

EEA a síť Eionet budou hrát klíčovou roli při podpoře kroků v oblasti životního prostředí a klimatu v rámci evropských politik, Zelené dohody pro Evropu, a zejména při implementaci 8. akčního programu pro životní prostředí a evropských globálních závazků.

Naší prioritou bude porozumět vzájemným vztahům v těchto oblastech a mezi nimi. Budeme se zabývat odvětvími produkce a výroby (zemědělstvím, lesnictvím, rybolovem a průmyslem), jakož i výrobními systémy a spotřebou (energetikou, mobilitou, potravinami a budovami), a to včetně analýz všech těchto odvětví a systémů.

1 Biologická rozmanitost a ekosystémy

Budeme informovat o opatřeních zaměřených na ochranu biologické rozmanitosti a obnovu ekosystémů, což povede k jejich udržitelnému využívání v rámci uspokojení lidských potřeb. Tato opatření budeme také hodnotit. V rámci strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 budeme podporovat monitorování, reportování a hodnocení založená na datech, a to zejména tím, že:

- budeme přispívat k systémům monitorování a pozorování, které zlepšují toky dat o stavu biologické rozmanitosti a tlacích na ní a o změnách mořských, vodních a suchozemských ekosystémů,
- budeme prohlubovat porozumění kumulativním dopadům invazních nepůvodních druhů, znečištění, změny klimatu a intenzivního a nadměrného využívání přírodních zdrojů na biologickou rozmanitost a ekosystémy,
- posílíme hodnocení hlavních systémových hnacích sil, které mají dopad na biologickou rozmanitost a ekosystémy,
- zlepšíme využívání ekologických a ekonomických analýz a modelování, což umožní lepší hodnocení a podporu v oblasti ekosystémových řešení,
- budeme podporovat přírodě blízká řešení, přičemž se zaměříme na ochranu, obnovu a udržitelnou správu životně důležitých ekosystémů, a to i v souvislosti s opatřeními ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, jakož i v souvislosti s bioekonomikou,
- posílíme podporu účinné a jednotné implementace vzájemně propojených strategií EU v rámci Zelené dohody pro Evropu, jako jsou například strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ a strategie nulového znečištění, a s nimi souvisejících politik; přičemž budeme pokračovat v začleňování biologické rozmanitosti do všech hospodářských odvětví a systémů závislých na přírodě, jako jsou například potraviny.

2 Zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně

Budeme monitorovat pokrok Evropy v oblasti klimatické neutrality a odolnosti vůči změně klimatu a budeme podporovat rozvoj, implementaci a hodnocení příslušných politik a doprovodných opatření v souvislosti s širšími evropskými cíli udržitelnosti tím, že:

- budeme shromažďovat, zpracovávat a reportovat příslušná data a informace o emisích skleníkových plynů, dopadech změny klimatu a o zranitelnosti a přizpůsobení se změně klimatu v Evropě a kontrolovat kvalitu těchto dat a informací,
- budeme analyzovat a hodnotit tato data vůči evropským a národním cílům a závazkům v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně,
- budeme monitorovat implementaci a dopady národních politik v oblasti klimatu a podpůrných opatření zaměřených na odvětví energetiky, dopravy, stavebnictví, zemědělství, lesnictví a další využívání půdy,
- budeme identifikovat synergie a kontradikce politik v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně s dalšími otázkami týkajícími se životního prostředí, kterými jsou biologická rozmanitost, znečištění ovzduší a sladkovodní a mořské prostředí,
- budeme rozvíjet znalosti o řešení problémů týkajících se životního prostředí a udržitelné energetiky a mobility.

3 Lidské zdraví a životní prostředí

Budeme hodnotit zdravotní dopady způsobené znečištěním ovzduší, půdy a vody, hlukovým znečištěním, chemickými látkami a měnícím se klimatem v Evropě. Budeme podporovat evropský cíl nulového znečištění a rozvoj, implementaci a hodnocení příslušných evropských a národních opatření tím, že:

- budeme hodnotit expozici občanů a dopady na zdraví občanů, kteří jsou vystaveni znečištěnému životnímu prostředí, chemickým látkám a měnícímu se evropskému klimatu,
- budeme hodnotit přínosy pro zdraví a dobré životní podmínky, které by mohly plynout z čistšího životního prostředí a zdravých ekosystémů, přičemž budeme identifikovat vznikající rizika a dopady na zdraví spojené se zhoršujícím se stavem ekosystémů,
- budeme podporovat včasné reportování, zpracování a šíření tematických dat a informací reportovaných podle příslušných právních předpisů a monitorování plnění cílů evropské politiky,
- budeme identifikovat zdravotní dopady zatížení životního prostředí, které plynou z evropských sociálně-ekonomických odvětví a systémů, a přínosy, které mohou přinést zmírňující opatření,
- v souladu s principy spravedlivé transformace stanovené v Zelené dohodě pro Evropu budeme dále zdůrazňovat roli, kterou mohou sociální faktory, včetně sociálních nerovností a chování jednotlivců, hrát v ovlivňování expozice zátěžovým faktorům životního prostředí a zranitelnosti vůči nim.

4 Oběhové hospodářství a využívání zdrojů

Budeme hodnotit pokrok, pokud jde o transformaci Evropy na oběhové hospodářství a naše znalosti o životním prostředí. Dále se budeme zabývat hospodářskými tlaky na klima způsobenými těžbou surovin a výrobou, poskytováním služeb a vznikem odpadu. Budeme podporovat implementaci akčního plánu pro oběhové hospodářství a souvisejících evropských a národních politik tím, že:

- budeme hodnotit pokrok transformace Evropy z lineárního na oběhové hospodářství, přičemž budeme klást důraz na hodnotové řetězce klíčových výrobků a inovativní služby a obchodní modely,
- budeme upozorňovat na příležitosti ke zlepšení oběhovosti, včetně recyklace a opětovného použití druhotných surovin, přijetí bezpečných a udržitelných koncepčních principů, ekoinovací a osvědčených postupů; a identifikovat překážky, které větší oběhovosti brání,
- budeme monitorovat plnění cílů evropské politiky v oblasti předcházení vzniku odpadů a udržitelného nakládání s odpady,
- z evropského a celosvětového hlediska budeme hodnotit dopady evropských systémů spotřeby a produkce/výroby na životní prostředí a klima, a to se zaměřením na odvětví náročná na zdroje, jakož i na propojení oběhového hospodářství s iniciativami zaměřenými na dekarbonizaci a bioekonomiku.

5 Trendy, výhledy a reakce v oblasti udržitelnosti

Budeme podporovat diskuse o výzvěch v oblasti udržitelnosti a transformace k ní prostřednictvím hodnocení synergií a kompromisů, které jsou spojeny s dosažením rovnováhy mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními cíli tím, že:

- budeme hodnotit trendy a výhledy týkající se udržitelnosti v Evropě i ve světě, a to s ohledem na priority, odvětví, systémy a politiky v oblasti životního prostředí a klimatu, v rámci zpráv Evropské životní prostředí – stav a výhled v letech 2025 a 2030,
- budeme podporovat rámce monitorování založené na indikátorech, které informují o plnění politických priorit EU, zejména pokud jde o 8. akční program pro životní prostředí, hodnocení politik životního prostředí a Zelenou dohodu pro Evropu,
- ve spolupráci s jednotlivými zeměmi se budeme podílet na monitorování a hodnocení plnění priorit v oblasti životního prostředí a klimatu, a to v porovnání s Agendou OSN 2030 a Cíli udržitelného rozvoje,
- budeme hodnotit vzájemnou závislost mezi sociálně-ekonomickými, environmentálními a správními rozměry, pokud jde o udržitelnost, hybné síly změn, pozitivní synergie a negativní externality,
- budeme spolupracovat s klíčovými partnery na příslušných strategických výhledech a postupech zúčastněných stran v EU s cílem shromáždit poznatky a využitelné znalosti o možnostech transformace k udržitelnosti,
- budeme podporovat rozvoj znalostí o systémových transformacích v oblastech, jako jsou synergie, rizika, inovace, integrace politik a jejich soudržnost – s důrazem na města a finanční sektor,
- budeme hodnotit, jak může udržitelné financování podněcovat úsilí o dosažení udržitelnosti v rámci plánů oživení po pandemii a měnící se makroekonomické situace.

